

M16.0, M17.0 Höft- och knäartros

Vägledning om sjukskrivning vid olika situationer

- Vid lindrig artros med smärta vid ansträngning och där arbetet innefattar lätt belastning kan det finnas behov av partiell sjukskrivning (för partiell sjukskrivning se viktig information under rubriken Försäkringsmedicinsk information).
- Vid lindrig artros med smärta vid ansträngning och där arbetet innefattar måttlig belastning kan arbetsförmågan vara nedsatt upp till 3 veckor på heltid, med efterföljande partiell sjukskrivning (för partiell sjukskrivning se viktig information under rubriken Försäkringsmedicinsk information).
- Vid lindrig artros med smärta vid ansträngning och där arbetet innefattar hög fysisk belastning kan arbetsförmågan vara nedsatt upp till 6 veckor på heltid, med efterföljande partiell sjukskrivning (för partiell sjukskrivning se viktig information under rubriken Försäkringsmedicinsk information).
- Vid medelsvår artros med smärta vid ansträngning och svårigheter att röra sig och där arbetet innefattar lätt belastning kan arbetsförmågan vara nedsatt upp till 3 veckor på heltid, med efterföljande partiell sjukskrivning (för partiell sjukskrivning se viktig information under rubriken Försäkringsmedicinsk information).
- Vid medelsvår artros med smärta vid ansträngning och svårigheter att röra sig och där arbetet innefattar måttlig belastning kan arbetsförmågan vara nedsatt upp till 6 veckor på heltid, med efterföljande partiell sjukskrivning (för partiell sjukskrivning se viktig information under rubriken Försäkringsmedicinsk information).
- Vid medelsvår artros med smärta vid ansträngning och svårigheter att röra sig och där arbetet innefattar hög belastning kan arbetsförmågan vara nedsatt upp till 12 veckor på heltid, med efterföljande partiell sjukskrivning (för partiell sjukskrivning se viktig information under rubriken Försäkringsmedicinsk information).
- Vid svår artros med smärta i vila och svårigheter att röra sig och oavsett grad av fysisk belastning i arbetet kan arbetsförmågan vara nedsatt på heltid upp till 12 veckor, eller fram till operation.

- Vid artros och protesoperation där arbetet innefattar lätt belastning kan arbetsförmågan vara nedsatt upp till 8 veckor på heltid, med efterföljande partiell sjukskrivning tills patienten efter individuellt anpassad och handledd träning uppnått god/full funktion och aktivitetsförmåga för att undvika försämring.
- Vid artros och protesoperation där arbetet innefattar måttlig belastning kan arbetsförmågan vara nedsatt upp till 4 månader på heltid, med efterföljande partiell sjukskrivning tills patienten efter individuellt anpassad och handledd träning uppnått god/full funktion och aktivitetsförmåga för att undvika försämring.
- Vid artros och protesoperation där arbetet innefattar hög belastning kan arbetsförmågan vara nedsatt upp till 6 månader på heltid, med efterföljande partiell sjukskrivning tills patienten efter individuellt anpassad och handledd träning uppnått god/full funktion och aktivitetsförmåga för att undvika försämring.
- Vid samtliga svårighetsgrader av artros, grad av arbetsbelastning och samtidig fysisk eller psykisk samsjuklighet kan arbetsförmågan vara nedsatt på heltid under 3–6 månader, med efterföljande partiell sjukskrivning (för partiell sjukskrivning se viktig information under rubriken Försäkringsmedicinsk information).

Försäkringsmedicinsk information

Det finns en spännvidd för hur en given sjukdom påverkar olika individers arbetsförmåga och förmåga att utföra olika aktiviteter. Därför måste bedömningen av arbetsförmågan ske individuellt utifrån individens unika förutsättningar och sysselsättning.

Under den partiella sjukskrivningen behöver patienten genomgå grundbehandlingen enligt behandlingspyramiden: patientutbildning, fysisk träning och vid behov viktnedgång, för att återfå arbetsförmågan. För patienter med artros bör mycket tungt arbete undvikas helt. Individuellt anpassad successiv återgång i arbete under hel- och partiell sjukskrivning med målsättningen att patienten med behandling och rehabilitering ska återfå optimal funktions- och aktivitetsförmåga. Aktivitetsbegränsningen kvarstår i regel 2–6 månader efter en protesoperation tills aktivitetsförmågan har återställts efter individuellt anpassad handledd träning. Komplikationer i samband med operationen kan förlänga behovet av sjukskrivning – såsom blödning, infektion, långdragen inflammation och ledvärk, svullnad och stram ledkapsel (jämförbart tillstånd med frusen skuldra). Fysisk och psykisk samsjuklighet påverkar arbetsförmågan. Långvariga besvär av knäartros kan medföra psykiska besvär som depression som påverkar sjukskrivningstiden. Orörligheten medför nedsatt fysisk kondition som kraftigt ökar risken för eller försämrar en tidigare fetma, diabetes typ 2 och hjärtkärlsjukdom.

Läs mer på Socialstyrelsens försäkringsmedicinska beslutsstöd för diagnoser, Höftartros och Knäartros på www.forsakringsmedicin.socialstyrelsen.se

Vanliga funktionsnedsättningar

Patienten har

- smärta i skadad (eller opererad) kroppsdel
- nedsatt rörlighet i skadad (eller opererad) kroppsdel
- nedsatt stabilitet i skadad (eller opererad) kroppsdel
- nedsatt muskelkraft och uthållighet i skadad (eller opererad) kroppsdel
- nedsatt balans

Patienten beskriver

- svårigheter att sova på grund av smärta
- nedsatt fysisk och psykisk energi relaterad till skada, smärta och sömnsvårigheter

Får inte belasta fullt, full belastning X veckor efter operation

Vanliga aktivitetsbegränsningar

Patienten har nedsatt förmåga att

- gå och stå
- gå i trappor
- resa sig, sätta sig, böja sig samt sitta längre stunder
- lyfta och bära föremål
- räkka fram, dra, knuffa föremål
- arbeta på knä, krypa eller klättra
- köra bil eller annat fordon

Går med gånghjälpmedel

Gradering av funktionsnedsättningar och aktivitetsbegränsningar

Gradering enligt ICF			Andra vanliga ord för gradering
0	INGET problem	0-4 %	(inget, ingen, avsaknad, obetydlig...)
1	LÄTT problem	5-24 %	(lätt, litet, lågt...)
2	MÅTTLIGT problem	25-49 %	(måttligt, medel, ganska stort...)
3	STORT problem	50-95 %	(stort, gravt, högt, extremt, svårt...)
4	TOTALT problem	96-100%	(fullständigt...)